

A SAVARIA MÚZEUM 2019. ÉVI TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE

A Savaria Múzeum által készített beszámoló **a formai és a tartalmi követelményeknek messzemenően megfelel**, a dokumentum összességében kiemelkedő. A fejezetek szinte mindegyikét egy alapos szöveges értékelés alapozza meg, ebben minősítik az eredményeket, egyúttal jelzik a problémákat. Ezeknek köszönhetően az adatok nem a „levegőben lógnak”, hanem elegendő információval látják el az olvasót. **Méltányolandó a múzeumpedagógiai program, a gyűjteménygondozás és a kommunikációs tevékenység szakszerű bemutatása.** A bevezetőben kiemelték azokat az eredményeket, amelyekre **valóban büszkék lehetnek**: a nagyrendezvények sikeresek voltak, megkezdődött a Szombathelyi Képtár és az Éva-malom felújítása, tartani tudták a revíziós ütemtervet, izgalmas kiállításokat valósították meg, tudományos konferenciát rendeztek. **Ugyanakkor nem titkolták el a meg nem valósított tervek sem** (pl. elmaradt az ISEUM Savariense muzeális gyűjteménnyé alakulása).

A stratégiai dokumentumok naprakészek, a 2018-2023 közötti időszakra elkészült az állományvédelmi, míg a 2018-2024 közötti ciklusra a gyűjtemény gyarapítási és revíziós terv. **A fenntartói jóváhagyások folyamatban vannak.** Előreléptek az iratkezelés területén, Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése határozata nyomán, az általa fenntartott intézményekben egységes iratkezelési rendszert vezetett be, ezért ennek megfelelően **átalakították az iratkezelés folyamatát.**

I. Szervezeti és személyzeti kérdések

2019-ben **4 fővel csökkent a létszám**, jóllehet a tervnél bővüléssel számoltak. A magasabb vezetők száma egy fővel, míg a szakmai munkakörben dolgozók száma három fővel csökkent. Négy munkatárs ment nyugdíjba, ketten pedig elhagyták az intézményt. **Helyüket az alacsony bérek miatt nem is tudták pótolni**, ráadásul a közeli Ausztria még inkább elszívja a munkaerőt: ez különösen az informatikai és a múzeumpedagógusi munkaköröknél érhető tetten. Vig Károly igazgatóhelyettes a természettudományi szakág vezető szakfelügyelője volt, 2019-ben „Szombathely Kultúrájáért Életműdíjban részesült.” Számíthattak az Smidt Múzeumért Alapítvány önkénteseire, illetve 19 megváltozott munkaképességűt is foglalkoztatni tudtak. Az Alapító Okirat utolsó módosítása 2018. január 16-án lépett hatályba, azóta változás nem történt.

Az intézményben két közfoglalkoztatott (Smidt Múzeum, Iseum Savariense Régészeti műhely és Tárház) dolgozott, akik digitalizálási munkákat láttak el.

Az Állami Számvevőszék javaslatait beépítették a munkafolyamatokba, **fokozottan ügyelnek az intézkedési terv megvalósítására.** A város belső ellenőrzése évente ellenőrzi a folyamatok szabályosságát.

A közérdekű adatokat **a honlapon közzé tették**, a menüpont a weboldal alsó részében található. A dokumentumok napra készek.

II. Szakmai működés

1) Szolgáltatási feladatok

Közönségkapcsolatok

A múzeum a közművelődési feladatok bemutatásánál **több szemponton keresztül mutatta be 2019-es év teljesítményét.** A szöveges értékelés a stratégiai vezérelveket – hagyományos nagyrendezvények, a kiállításokhoz kapcsolódó ismeretterjesztő előadások - helyezte előtérbe. Megemlíttették a társművészetek és az összetett kínálat jótékony hatását. A muzeális intézmény kihívásnak tekinti a 18-35 éves korosztály megszólítását, **a siker egyik záloga a vizualitás**, de éppen ezt a szűkös anyagi lehetőségek miatt nem tudják magas színvonalon művelni. **A pénzhiány a megfontolt tervezést sem teszi lehetővé**, jóllehet lennének elképzelések új látogatói

célcsoportok bevonására. Nehezítette az intézmény helyzetét, hogy a 2019 második felétől megkezdődő építkezések miatt a Szombathelyi Képtár kiesett a kínálatból, illetve a Romkert zárva tartása is negatívan hatott a mutatókra.

A nagyrendezvények közül a Múzeumok Éjszakája sokak érdeklődését felkeltette, köszönhetően a hatékony marketingnek (június 4-i sajtóbemutató, más intézmények ráerősítése). A digitalizáció és utazás hálás téma, **a rendezvények a sokszínűségről tanúskodtak.** A beszámoló nagyon informatív, helyszínenként mutatta be a főbb programokat. Ezek kétség kívül nagyon fontosak, **de egy beszámolóban érdemesebb lenne néhány mondatban összefoglalni az eredményeket.** A Vasi Skanzen két nagy kézműves vására követte a hagyományokat, Szent György és Szent Márton nap tartott rendezvények már beívódtak a köztudatba, **egy gasztronómiai rendezvény (Őrség Ízei) pedig mindig nagy népszerűségnek örvend.** A Savaria Történelmi Karnevál a város emblemikus eseménye, amelyből az intézmény is erőteljesen kivette a részét. **Az ismeretterjesztő játszótér kialakításával loginkább a családokat szólították meg.** A többi évente megrendezésre kerülő program is az átgondolt koncepciót bizonyítja: a Magyar Régészet Napja, Az állatok világnapja, Az év élőlényei a tudományos népszerűsítés jegyében zajlottak. **Számos eseményre előzetes regisztráció volt szükséges.** Új rendezvény volt a New Pilgrim Age, amely workshop jellege miatt a tudományos eszmecserét szolgálta.

Az időszaki kiállításokhoz szervezett programok egy-egy részét emeltek ki. Az Iseum Savariense az ókortudományi érdekességek színtere volt: a mágia, a sötét varázslatok, átoktáblák önmagukban is hívószavak. A Smidt Múzeum és a Savaria Múzeum előadásai az univerzummal foglalkoztak, illetve külön sorozatot valósítottak meg a várostörténet témájában. **A beszámolóban említett problémák a mutatókban is visszatükröződtek.** A 2018-as évhez viszonyítva, majdnem félszer annyi rendezvényen, 22 %-kal kevesebben vettek részt. A 490 fő/rendezvény aránya 250 fő/rendezvény-re csökkent. A tervszámokkal összevetve a résztvevők elmaradása 15 %-os. Az intézmény nem számol a hátrányos helyzetűeket érintő programokkal, az adatsor 2017 óta üres. A dokumentum nem tér ki a meg nem valósulás okára. **A nemzetiségi közösségi identitást erősítő eseményeken résztvevők ötödével lettek kevesebben.** **Az ismeretterjesztő előadások száma az előző évhez és a tervhez képest is 50 %-kal, míg a résztvevők száma a harmadára csökken.** (A rendezvények látogatottsági aránya is visszaesett 42 fő / rendezvényről aránya 26 fő / rendezvényre.) Az ismeretterjesztő kiadványok mutatói is elmaradtak, az előző évi teljesítmény harmadát érték el. **Nehezen értelmezhető az 50 önkéntes 24 munkaórája, főként a 2018-as számok tükrében.** A közművelődési programok bevétele az előző évi összeg 82 %-a, de a tervet alapvetően teljesíteni tudták.

Köznevelési hasznosítás

A beszámoló mindenre kiterjedő tekinti át a köznevelési hasznosítás eredményeit, örvendetes, hogy **a számadatokat korcsoportokra lebontva is összesítették.** A legnépszerűbbnek a múzeumpedagógiai sorozatok bizonyultak, ahol komplex foglalkozásokat állítottak össze. Ennek során a gyerekek minden tagintézménybe ellátogathatnak, és jelentősen bővíthetnek a természettudományi, képző- és iparművészeti, régészetin néprajzi és történelmi ismereteik. **Az egyedi foglalkozások és projektnapok az osztálykirándulók körében voltak kedveltek.** A táborok számát csökkentették, viszont intenzívebb foglalkozásokat tartottak. Fontos célcsoportot jelentenek a családok, **a nekik szervezett programok fő célja a közös élményszerzés.** A speciális csoportok fogadása komoly odafigyelést igényelnek, a 2014 óta a fejlődés folyamatos. Lényegesek a szubjektív következmények, a múzeumpedagógusok sokszor **beszámoltak arról, hogy a foglalkozáson résztvevő gyerekek később a szüleiket is elhozták a Múzeumba.** A fejezet végén olvasható keserű mondatok érthetők, de előbb vagy utóbb minden munka elnyeri az elismerését. Annál is inkább, mert a múzeumpedagógiai program kidolgozott, az intézmények szerinti felsorolás és a rövid ismertetés ezt egyértelműen bizonyítja. **Az oktatási intézményekkel - 15 óvoda, 15 általános iskola, 4 középiskola - való kapcsolattartás szerteágazó.**

A 2018. évhez viszonyítva a gyűjteményre és a kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai foglalkozások és a foglalkozáson résztvevők száma minimálisan – 2, illetve 5 %-kal nőtt, a tervszámokat is meghaladták. Némileg **visszaesett az iskolai tehetséggondozást segítő**

programok intenzitása: a 36 program és a 479 résztvevő ez utóbbinál az előző évi teljesítmény 70 %-a, igaz, hogy a tervet túlteljesítették. A korai iskolaelhagyás csökkentését segítő programoknál a visszaesés minimális, **a terv azonban ezen a területen a túlzónak bizonyult.** A múzeumban elvégezhető iskolai közösségi szolgálat mutatói az előző évhez viszonyítva fele annyi értéket mutatnak, jóllehet a terv ambiciózus volt.

A honlapon keresztül továbbra is **elérhető a kerettantervhez illeszkedő múzeumpedagógiai foglalkozások**, ezeknek a száma öttel bővült. A honlapon **a helyszínek alapján lehet a foglalkozásról adatokat** – kapcsolattartó, cím, rövid leírás, téma, tevékenység, korosztály, időtartam -- **találni.** A múzeumpedagógiai kiadványok száma és példányszáma az előző évhez képest nem változott. A bevételek 11 %-kal nőttek, így az előző évinél alacsonyabbra becsült tervet is meghaladták.

Kutatószolgálat

A kutatók és a kutatási alkalmak száma az előző évhez **képest nagyjából a felére csökkent.** A beszámoló táblázatban adja közre a kutatott témákat, a legintenzívebb érdeklődés a Történettudományi Osztályon volt. A visszaesés több okra vezethető vissza. Egyrészt a felújítás miatt bezárt a Szombathelyi Képtár, másrészt a korábban aktív törzskutatók jelentős része idős koruk miatt visszavonult. Az egyetemisták száma pedig évről-évre csökken, minden bizonnyal az online tartalmakat részesítik előnyben. **A gyarapodással bekerült példányok állományba vétele megtörtént,** míg a könyvtárhasználat mutatói csökkentek.

2) Gyűjteménygondozás

A gyarapodás legnagyobb hányadát a régészeti leletek jelentik, és felértékelődtek a saját gyűjtések. Igyekeztek különböző pályázati forrásokra szert tenni, a támogatás a Szombathelyi Képtár és a Természettudományi Osztály szempontjából volt számottevő. **A szerzeményezést az anyagi lehetőségeken túl a raktári kapacitások is befolyásolják.** A beszámoló gyűjteményenként mutatja be a gyarapodást. A Néprajzi Osztály tételei közül hármat gyarapodási naplóba vettek, kettőt leltároztak, mindegyik ajándékozással került az intézménybe. **A Régészeti Osztály munkatársai próbafeltárásokon, tervásatásokon és leletmentéseken vettek részt,** illetve szakfelügyeleti tevékenységet láttak el. A Történettudományi Osztály is értékes tárgyakkal – például II. világháborús katonaláda, filmelőhíváshoz szükséges eszközök, családi levelezés – bővült. 5 kiemelkedő műtárgygyűjtemény soroltak fel, köztük egy bronzkori raktárleletet, vagy a jáki Szent György templom területéről előkerült ruhamaradványokat érdemes megemlíteni. **A régészeti feltárások alapterülete az előző év 9 %-a, ugyanakkor a tervet 10-szeresével teljesítették túl. A beszámoló szerint a tervezhetőség nehézsége okozta az anomáliát.** A kitöltött táblázat rendkívül aprólékos, több számadatnál csillaggal jelölt magyarázatot helyeztek el. Rendkívül problémás az ősnövénygyűjtemény feldolgozása, illetve már a bevezetőben utaltak a régészeti leletek mennyiségi nehézségeire, ezért a mennyiséget zacskó, doboz, rekesz kifejezéssel próbálták feloldani. Öröndetes, hogy **megkezdték egy több évtizede lezajlott ásatás feldolgozását.** Erősen csökkent az ajándékozással bekerült tárgyak mennyisége, az előző évi mennyiség 12,5 %-át érték el, ugyanakkor a tervszámot majdnem megnégyszerezették, azaz előzetesen számoltak a visszaesséssel. Az adásvétellel bekerült tárgyak mennyisége 82 %-kal lett kevesebb, de ezen a területen mindössze csak két darab szerzeményezést terveztek.

A nyilvántartás a MúzeumDigitár-on alapul, **a beszámoló alaposan bemutatja a nem az éves gyarapodással kapcsolatos nyilvántartási feladatokat is.** Ezekben a Természettudományi Osztály volt az érintett, **a munka igen sok tényezőtől állt össze:** műtárgyfényképeket rendeltek leltári tételekhez, sok erőt fektettek az adatok egyértelműsítésére, illetve ellenőrzésére, kiegészítésére, de sort tudtak keríteni leírókartonok elkészítésére. **Az éves gyarapodásnál törekedtek a nyilvántartásba vételre, a régészeti leleteknél említett problémák teljesen jogosak.** A leletek egy gyarapodási szám alá kerültek, de csak a feldolgozás során tudnak pontosan felmérni a mennyiséget. Ráadásul ezen a területen mindenképpen szükség van a restaurátor munkatársak tevékenységére. Támogatandó a törekvés, amely **szakít a korábbi évtizedek hibás leltározási gyakorlatával,** amely a minőség helyett a mennyiséget helyezte

előtérbe. A rovargyűjtemény esetében szakemberhiánnyal küzdenek, ezért a Természettudományi Múzeum munkatársaitól kérnek segítséget, de a meghatározás olykor nagyon sok időt vesz igénybe.

A gyűjteménygondozás területén a gyarapodási naplóba vett rekordok számát pontosan közölték. A Képtár esetében teljesítették a tervben szereplő 30 tétel / 30 darab mennyiséget, ami az előző évi teljesítmény 11,7, illetve 8 %-a. A néprajznál tartották az előző évi számokat, a tervhez viszonyítva a darabszámot megtízszerezték. A régészetnél nehéz az összevetés, mivel eltérő „mértékegységeket” adtak meg: **egység, doboz, csomagolási egység.** A természettudományi gyűjteményekbe tartozó tárgyaknál a terv többszörösét teljesítették, a kataszteri állománynál a számot majdnem meghatvanszorozták. A történeti gyűjtemények esetében a tervhez képest a tételszám a fele, míg a darabszám a hatszorosa. A Smidt Múzeum esetében csak az előző évi mennyiség, illetve a tervszám szerepel, a beszámolóból ez a gyűjteményi egység hiányzik. Nem derül ki, hogy itt végeztek-e ilyen jellegű tevékenységet. A szakleltárkönyvbe vett kulturális javak mutatói a terv és az előző évi mennyiséghez képest egyaránt visszaestek, igaz, hogy a 2018. évi számadatok kiemelkedőnek tekinthetők. A 2019-es 381 tétel és 555 darab a tervszámok 36, illetve 27,75 %-a. **A beszámoló szöveges része a nyilvántartással kapcsolatban már jelezte a problémákat,** továbbá érdemes megemlíteni, hogy a munka jelentős részét a digitalizálás és az adatok pontosítása tette ki. A régészeti vonatkozásban az alapvető nehézséget az okozza, hogy a kötelező megelőző feltárások miatt a régészek nem tudnak lépést tartani a beérkezett leletanyag nyilvántartásával.

Az intézmény 2018-2023-as **revíziós tevékenységét igazgatói utasítás rendelte el, ami a tervek szerint, időarányosan haladt,** kivéve a Régészeti Osztályt, amelynek tevékenysége a nem teljesült jelzöt kapta. **A tervben 47 649 tételt, illetve 50 000 darabot prognosztizáltak,** azonban a terepi munkák nagy mennyisége miatt a minőségi revíziót nem tudták elvégezni. A beszámoló szervezeti egységként mutatja be az elvégzett feladatokat. A Néprajzi Osztály főként a kölcsönzött tárgyakat tekintette át (Szalafő, Óriszentpéter, Magyarorszombatfa), de át tudták nézni a Hangárraktár állományát is. **A Természettudományi Osztály két gyűjteménye - Ásvány- és kőzetgyűjtemény, Ósállattani (paleozoológiai) gyűjtemény – nem tudta teljesíteni a vállalásokat,** míg a másik kettő igen. A Történettudományi Osztály a Forradalmi Múzeum darabjait revíziózta. Részben teljesült a Smidt Múzeum gyűjteményi anyagának revíziója, az 5000 darabból 709-et néztek át. Az Iseum Savariense esetében az Iseum körzet leleteit ellenőrizték, míg Dolichenus-szentély revíziója a felelős régész távozása félbemaradt. Mivel a revíziós tevékenység az ütemterv szerint halad nincs értelme az éves teljesítmények összehasonlításának. **Ugyanakkor kiemelkedik a Történettudományi Osztály munkája,** ahol az előző évhez képest háromszoros, a tervhez képest majdnem ötszörös növekedést értek el.

Az intézmény műtárgyállományának **feldolgozottságát bemutató táblázat informatív,** az összesítés 1 692 805 darab műtárgyállománnyal számol. A dokumentum is utal rá, hogy egy kb. 705 000 darabos állomány (be nem leltározott régészeti műtárgyak, nyilván nem tartott fiolás rovaranyag) erős becslés. A 37,8 %-os feldolgozottság az előző évit 0,3 %-kal haladja meg. A kép teljességéhez hozzátartozik, hogy **még 2018-ban megkezdtek az egykori Forradalmi Múzeum jórészt rendezetlen gyűjteményeinek az integrálását a Történettudományi Osztály Helytörténeti Gyűjteményébe,** a feldolgozás egyútt jár az anyag revíziójával. **Ez is bizonyítja, hogy az intézmény szem előtt tartja a gyűjtemények átláthatóságát, és profiltisztítást.**

A gyűjteményi rend és a raktárak állapotának bemutatásánál kizárólag a táblázat kitöltésére szorítkoztak. **A feladatokat nagyjából tudták teljesíteni,** többek között polcrendszert építettek ki, raktárakat rendeztek, rovarszekrényt vásároltak, rendezték a Forradalmi Múzeum dokumentációs anyagát, vagy elkészítették a Pásztor utcai raktár rendezési tervét. A Természettudományi Osztálynál bizonyos terveket – Puhatestű gyűjtemény, Varga András anyagának rendezése, Rovargyűjtemény, a bogárgyűjtemény rendezése - nem tudtak megvalósítani.

A műtárgyvédelmi feladatok bemutatása alapos, részletes képet kaphatunk az Állományvédelmi és Restaurátor Osztály munkájáról. Az egyéni munkatervben foglaltakat

időarányosan teljesítették, a csak két feladatnál jelenik meg a részben teljesült minősítés, amit az anyagi és az emberi erőforrás hiányával magyaráztak. **Nagy hangsúlyt fektettek a kártevővédelmi és a kölcsönadott tárgyak ellenőrzésére.** A tisztítással, konzerválással és restaurálással kapcsolatos munkák az állományvédelem minden területére kiterjedtek, a felsorolásánál az adatok pontosak. Leletisztítás, kiegészítés, kiállításba szánt tárgyak konzerválása, töredékek válogatása mellett a régebbi ásatásokból előkerült fontos darabok – például a jáki ásatáson előkerült párták - restaurálására is sor került. **A mutatóknál a tervszámokat teljes mértékben túlteljesítették.** Az előző évi teljesítménnyel való összevetés nem releváns, mivel 2018-ban kataszteri mennyiséget vettek állományvédelmi kezelésbe. 2019-ben az érintett tárgyak száma 17 293 volt, ami szép teljesítmény. Az intézmény törekszik a korszerű ismeretek megszerzésére, ezt **szolgáltatta az állományvédelmi szakemberek budapesti továbbképzése.**

3) Digitalizálás, virtuális hozzáférhetőség

A digitalizálás eredményeit bemutató fejezetben **az intézmény előrelépéséről számolhatott be.** A járasszékhelyi múzeumokat támogató pályázatból eszközöket – A3-as nagyfelbontású szkennert (üvegnegatív leolvasóval), A4-es nagyfelbontású szkennert – szereztek be. Ugyanakkor **nem sikerült megoldani a digitalizált anyagok archiválását,** a DVD-k és a külső merevlemezek nem tekinthetők biztonságosnak. (A DVD-k 2 %-a tönkrement, ezért az azokon tárolt anyagokat újra kellett digitalizálni.) A megoldást egy 50TB-os fájlserver beszerzése jelentené. Az önkormányzat támogatása ellenére **az eszközpark továbbra is elöregedett.**

A mutatókban szép eredményeket értek el. Az előző évhez képest 12 %-kal több tételszámot, 35 %-kal több darabszámot teljesítettek, a digitalizált kulturális javak számában 2% bővülést értek el, jelenleg 14 %-nál tartanak. Az adatbázisban kereshető kulturális javak teljes műtárgyállományhoz viszonyított aránya 1,4 %-kal nőtt. A 2017-es adathoz viszonyítva a fejlődés látványos (17 %-ról 30,4 %). A honlapon elérhető műtárgyállomány számadatait befolyásolta, hogy az intézmény 2018-ban új weboldalt hozott létre, ezért ebben az évben csökken az itt kereshető műtárgyak száma. 2017-hez viszonyítva kétszer annyi a teljes körűen elérhető műtárgyak mennyisége, a 34 719 a teljes állomány 2,05 %-át teszi ki. A táblázat megemlíti még a korlátozott hozzáféréssel elérhető tárgyak összesítését, **érdemes lett volna röviden kitérni, hogy ez a korlátozás pontosan mit jelent.** Öröndetesen nőtt nemzetközi adatbázisban böngészhető tárgyak mennyisége, az előző évi 5,9 %-ról 8,5 %-ra emelkedett.

A beszámoló **a nyilvántartást bemutató fejezetében is találunk információkat a digitalizálásról.** Kétség kívül a két szempont összefügg egymással: olyan aprólékos munkákról van szó, mint a különböző adatok bontása, finomítása, kiegészítése és javítása, vagy műtárgyfotók készítése.

4) A tudományos kutatás eredményei

A tudományos munka **átgondolt és hatékony.** A szöveges értékelés jól összefoglalja az eredményeket, ugyanakkor a nehézségekre is felhívja a figyelmet. A költségvetési támogatás csökkenése miatt kevésbé tudták biztosítani a konferenciák részvételi díját és az egyéb költségeket. Problémát jelent, hogy a város- és megyemonográfia elkészítését a megye nem támogatja. Továbbá megváltoztak a múzeummal kapcsolatos elvárások, inkább a szolgáltató funkció került előtérbe, a megnövekedett közönségkapcsolati feladatok a tudományos kutatómunkából veszik el az időt. Ide sorolható, hogy **a terepi munkák nagy mennyisége miatt a régész kollégák nem tudnak kutatással foglalkozni.**

A tudományos kutatás főbb irányvonalai az előző évek gyakorlatát követik: évfordulók, emlékevek, tárgyegyűltések és kiállítások szakmai megalapozását szolgálják. **Az intézmény fontosnak tartja a kutatómunkát, a mellékelt bibliográfia ennek egyértelmű bizonyítéka.** Az értékelés mégis némileg egyenetlen, mert a Néprajztudományi Osztály, a Szent Márton Intézet, a Smidt Múzeum, és az Iseum Savariense tudományos tevékenységére tér ki bővebben, míg a Történettudományi Osztály eredményeit táblázatban sorolták fel. A Természettudományi Osztály

tevékenységét csak a melléklet bibliográfiai tételei igazolják. *Javasoljuk, hogy egyenletesebben foglalják össze a tudományos kutatómunkát!* A Szent Márton Intézet folytatta a névadó kultuszával kapcsolatos kutatásokat. Ezt a célt szolgálta a katonaszent örökségével foglalkozó nemzetközi konferencia megszervezése. A Smidt Múzeum munkatársai tevékenyen részt vettek az időszakos kiállítások tudományos előkészítésében. Az Iseum Savariense terra sigillata leleteit Gabler Dénes dolgozta fel, a vizsgálatban a szombathelyi munkatársak aktívan segítettek. **Az intézmény tudományos eredményeinek egyik fontos fóruma a Vasi Szemle.** A főszerkesztő nyugdíjba vonulása miatt 2019-ben két szám jelent meg. A törzs-szerzőgárdán kívül számos szakember publikációja is helyet kap a folyóiratban. A kutatónapok 2013 óta életben lévő szabályzatán nem változtattak, **csak jól mérhető, igazolható, az intézmény tudományos stratégiájába illeszkedő projekt résztvevője kaphat kedvezményt.** Az eredményekről a munkatársak minden esetben beszámolnak.

A kutatási témák száma nem változott, **továbbra is 16 maradt, a terv is cunyt irányzott elő.** Az előző évhez viszonyítva 15 %-os csökkenés történt a konferencián tartott előadások számában – a tervet viszont 60 %-kal haladták meg. A tudományos kiadványok száma a három angol nyelvűvel lett kevesebb, 2018-ban és 2019-ben 5-5 magyar nyelvű kiadványt adtak ki. 40 %-kal esett vissza a publikációk mennyisége, a tervet viszont 10 %-kal túlteljesítették. **Hat munkatárs vesz részt 11 hazai és nemzetközi együttműködésben, ami az előző évhez és a tervhez képes egyaránt komoly előrelépés.** A beszámoló röviden bemutatja a nemzetközi projektek céljait és várható eredményeit, a résztvevő partnereket, az időtartamot, a keretösszeget. **Egyértelmű a régió profitálása,** mert ezekben az MNL Szombathelyi Levéltára, és a Göcseji Múzeum is szerepet kaptak. SIHU123 „e-documenta Pannonica” Interreg projekt során a határon átnyúló térség tematikus, kerékpáros és gyalogtúra útjaihoz kötődő, illetve a termálfürdők környékén elhelyezkedő 120 település kulturális örökségére vonatkozó interdiszciplináris adatbázist hoznak létre. Az ATHU139 EUREVITA projekt a kulturális örökség és ritka mesterségek megőrzésére irányul.

5) Kiadott, eladott és raktáron lévő múzeumi saját kiadványok száma, a remittenda kezelése és raktározási kérdései

A beszámoló csak röviden foglalja össze a kiadványok és a remittenda helyzetét. Nem adnak információt a példányok számáról, a készlet értékéről, a 2019-es fogyásról. *Javasoljuk, hogy közöljék az erre vonatkozó adatokat is.* Még 2017-ben felmérték a teljes állományt, gondoskodtak a megfelelő raktározási körülményekről. A remittenda csökkentését nehezíti, hogy korábban a cserepéldányokat hazai-nemzetközi konferencia részvételek, vagy külföldi kiküldetések révén juttatták el, azonban az anyagi lehetőségek miatt ezeknek a száma erőteljesen redukálódott. Az interneten való hozzáférés miatt a Vasi Szemle 300 példányban jelenik meg, számonként körülbelül 80 marad meg remittendaként. *Javasoljuk, hogy az intézmény vizsgálja meg az értékesítés tovább lehetőségeit!*

6) Kiállítási tevékenység

2019-ban 14 állandó, 8 időszakos, 4 befogadott kiállítás várta a látogatókat, illetve 1 vándorkiállítást valósítottak meg. Az előző évhez képest az időszakos kiállítások mennyisége esett vissza, 60 %-kal, a tervet azonban így is túlteljesítették. Befogadott kiállításokkal egyáltalán nem számoltak, míg 3 vándorkiállítást terveztek. A beszámoló lényegre törően mutatta be a kiállítási stratégián alapuló tárlatokat. A Múzeumok Éjszakáján átadták a Változó kultúrák a változó tájban című állandó kiállítás harmadik, a késő római kort és a középkor emlékeit bemutató tárlatát. Az időszakos kiállításoknál folytatódott a **KÉPTÉR munkacím alatt futó, a helyi értékek felvonultatásával és a város történetével foglalkozó sorozat.** A találó című Egy szelet Szombathely kiállításon a Heinz cukrászda teljes berendezését mutatták be. Az Aranykor című szintén a település múltját helyezte a középpontba, a közadakozásból emelt intézményeket és a hozzájuk kapcsolódó személyeket vonultatta fel. Izgalmas témát választott a Savaria underground elnevezésű kiállítás, amely városi régészet objektumaival és a kutatás módszertanával ismertette meg az érdeklődőket. **Felhívták a figyelmet arra a kulturális örökségre, amely felett a szombathelyiek naponta elsétálnak.** A tárlatra külön programokat – ismeretterjesztő előadások,

múzeumpedagógiai rendezvények – szerveztek. Kényszerűség miatt került sor a Válogatott művek a Képtár gyűjteményéből tárlat megvalósítására, mivel az épület műszaki állapota miatt az állandó kiállítást el kellett bontani. **Az anyagi erőforrás hiánya miatt nem tudták megnyitni a Vasi Skanzenben tervezett Fémművesség című kiállítást.** Kaposvár adott helyszínt a Földi virágegyetem című botanikai kiállításnak, amely sok érdeklődőt vonzott.

Az állandó kiállítások közül szinte mindegyiket többen látogatták, **a legnagyobb gyarapodást a Smidt Múzeum érte el, ahol megháromszorozták az előző évi teljesítményt** és a tervet is megduplázták. Ugyanakkor a Vasi Skanzennél visszaesés történt, az előző évi teljesítmény 67 %-át érték el. **Az új időszakos kiállításoknál alacsony látogatószámot prognosztizáltak, ez alapján a tervezés visszafogott volt.** A Válogatott Művek a Képtár gyűjteményéből majdnem 4,5-szörös, Az egy szelet Szombathely és az Aranykor háromszoros, a Savaria Underground és a Falu s város két és félszeres többletet ért el. A Kaposvárott megvalósított vándorkiállítást négy és fél ezer fő látta, a befogadott kiállítások is sok érdeklődőt megmozgattak, nem maradtak el a tervezett mutatóktól.

A látogatottsági adatok 3 %-kal estek vissza, az 58 000 fős tervszámmal az előző évi teljesítményt érték volna el. Teljes árú jegyet a látogatók 11,6 %-a vásárolt, három százalékkal kevesebb, mint az előző évben. Kedvezményes jegyet a látogatók közel 52,2 %-a váltott, ami 5 %-kal kevesebb a 2018-as esztendőnél. Az ingyenes látogatók aránya az előző évi 28,1 %-ról 36,1 % nőtt. A diák látogatók aránya gyakorlatilag nem változott: a 41,8 % 0,7 %-kal jobb, mint 2018-ban. A külföldi látogatók becsült aránya visszaesett. **Az arányok tehát inkább az ingyenesség felé tolódtak el.**

A múzeum több intézkedéssel – múzeumpedagógiai és idegenforgalmi speciális csomagok, célzott együttműködések - **törekedett a látogatószám növelésére.** A Múzeumok Éjszakáját jól tudták reklámozni, ez a látogatószámban is éreztette hatását. Próbálnak egyensúlyozni a fiatalabb generáció online igényei, illetve az idősebb korosztály papír alapú tájékoztatása között. Tervezik az online értékesítés kialakítását, az épületeken belüli információs eszközöket kizárólag pályázati pénzből tudják beszerezni.

7) Pályázati tevékenység

A tevékenység bemutatása szigorúan a táblázat kitöltésére szorítkozott, **az eredmények alapján példaértékű.** A megvalósítás alatti projektek esetében a pályázott 119 786 100 Ft-ból 51 222 000 Ft-ot nyertek támogatást, ami 42,7 %-os hatékonyság, ugyanakkor az odaítélt összeg így is impozáns. Az intézmény jól szerepelt a Kubinyi Ágoston Programban, az állandó kiállítások több ütemét is ebből tudták megvalósítani, de eredményesek voltak az NKA-hoz beadott pályázatok. **A támogatások segítségével sok feladatot tudtak teljesíteni,** mint például gyűjteménygyarapítás, könyv- és folyóiratkiadás, rendezvények megszervezése, kiállítások kivitelezése, ismeretterjesztő előadások tartása, régészeti feltárások. A beszámoló felsorolja a fenntartási időszakban lévő projekteket, az eredmények kétség kívül impozánsak, bár ezek a 2019-es értékelés szempontjából nem relevánsak. A Széchenyi 2020 programhoz kapcsolódó két pályázat közül egyet bíráltak el, ahol majdnem 10 millió forintot nyertek a Tepszi fesztivál megrendezésére. Ezen felül három Interreg-pályázaton is szép sikert értek el, a támogatás összesen 381 727 Euro.

8) Kommunikációs tevékenység

Az intézmény PR-tevékenységét körültekintően összegezték. **A 2014-ben újtára indított koncepció,** amely a tematikus kiállítássorozatok állítja a középpontba, **eredményesnek bizonyult.** A látogatók szembesülhettek a gyűjtemények gazdagságával, a település izgalmas múltjával, ezek által erősödhetett identitásuk. **Kihasználták, hogy a Savaria Múzeum volt a Múzeumok Éjszakájának egyik kiemelt helyszíne,** a közszolgálati tévé többször élőben jelentkezett be. Intenzív kapcsolatot ápolnak a helyi és a megyei sajtóval, de szórólapokon és programfüzetekben is hirdetik a programokat. Az online térben a különböző infokommunikációs eszközökön futó applikációkon (SzombathelyPont) is megjelennek, de jelen vannak a facebook-

on és az Instagram-on. Az előbbinél a követők száma lassan, de biztosan nő. 2017-ben elkészültek az intézmény új arculati elemei, amelyeket minden területen alkalmaznak. A honlap megújítása 2018 februárjában fejeződött be, **a weboldal átlátható, informatív, jól strukturált.** Innen érhetők el a különböző gyűjtemények, a Vasi Szemle, a Szent Márton Intézet tartalmai.

A kapcsolatokban nagyon sokat számított a Múzeumok Majálisa, a seregszemplén az intézmény rendszeresen képviseltette magát. A helyi médiaviszonyok átrendeződése miatt a múzeum kissé háttérbe szorult, ezért **a helyi partnerekkel való együttműködést erősítették.** Majdnem negyedével csökkent a TV megjelenések száma, de 20 %-os **növekedést értek el** a rádió megjelenésekben. Az írott sajtóban való szereplés mennyisége gyakorlatilag nem változott, míg az e-sajtóban 17 %-os bővülés fűződik a nevükhöz. A fizetett hirdetések száma csökkent, de jóval kevesebb pénzt tudtak erre költeni.

III. A megyei hatókörű városi múzeumok számára biztosított állami támogatás felhasználása

A beszámoló alapján a **Savaria Múzeum**, mint megyei hatókörű városi múzeum **az állami támogatást** a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben **meghatározott feladatainak ellátására szakmailag indokolt és szakszerű módon használta fel.**

A szaktanácsadások száma visszaesést mutat, a 2018. évhez képest a harmadára, de a tervet gyakorlatilag teljesítették. A módszertani műhelygyakorlatok mennyisége – 7 - az előző évi 77 %-a, a tervet eggyel haladták meg. Ugyanakkor a táblázatban 8 műhelygyakorlat alapadatait közölték. **A konzultációk egy része a Múzeumok Éjszakájának előkészítésére irányult, de foglalkoztak a múzeumpedagógiai módszertani kérdésekkel, vagy a restaurálással, digitalizálás kérdéseivel is.** A bemutatók mindegyikét Szombathelyen tartották.

A 2019. évi beszámoló világos képet ad a megyei muzeális intézményeket érintő állományvédelmi vizsgálatokról. **A tagintézményeken kívül 28 helyszínen jártak, a táblázatos felsoroláson túl alaposan összefoglalták a problémákat, kitértek a javaslatokra.** Az eredmények az Iseum Savarisense Régészeti Műhely és Tárház, illetve a Kőszegi Városi Múzeum esetében viszont lemaradtak. A megye területén lévő és engedéllyel rendelkező muzeális intézmények helyszínbejárása az ütemezésnek megfelelően alakult. 12 db USB-s adatrögzítő műszert helyeztek el a Vas megye területén működő engedéllyel rendelkező muzeális intézményekben (Peresznye, Pankasz, Csöngye, Körmend 2 db, Szentgotthárd, Felsőszölnök, Csempezkopács, Sárvár, Bérbaltavár, ELTE Observatórium, Kőszeg).

IV. Összegzés

Az intézmény 2019-es teljesítményét **az egyenletesség, a hatékonyság és a sikeresség jellemzi.** Egyértelműen tetten érhető, hogy a vezetésnek van koncepciója, és **arra törekedtek, hogy a feladatokhoz minél hatékonyabb emberi és anyagi erőforrásokat rendeljenek,** ez utóbbinál kiemelhető az intenzív pályázati tevékenység. Példamutatóan gondozzák a gyűjteményeket, igyekeztek a korábbi elmaradásokat pótolni, bár ezen a területen még sok a tennivaló. **Mindegyik feladat rendelkezik felelős és kompetens munkatárssal,** igaz, hogy szakmát sújtó munkaerőhiány bizonyos területeken éreztette negatív hatását. A rendezvények és múzeumpedagógiai színvonala kiemelkedő. **A tudományos munka átgondolt,** és nem szorítja háttérbe a gyűjteményekkel kapcsolatos tevékenységeket.

A hatékony munkának köszönhetően a Savaria Múzeum kedvezőbb helyzetbe került. A gazdag programok kivitelezésével a város és a megye szinte minden társadalmi rétegét, illetve korcsoportját meg tudták szólítani, de rendezvényeik országos érdeklődésre is számot tarthattak. **Az eredményekért az munkatársakat elismerés illeti!**

ÉRTÉKELÉS A SAVARIA MÚZEUM 2020. ÉVI MUNKATERVÉRŐL

A Savaria Múzeum által megküldött munkaterv világos képet ad az intézmény 2020. évben tervezett feladatellátásáról. A célokat, a lehetőségek egyértelmű megfogalmazása mellett jól látják az esztendőben a Szombathelyi Képtár és az Éva-malom felújítása miatt rájuk váró kihívásokat. A dokumentum jól szerkesztett, a számadatokat szöveges értelmezéssel együtt adták közre, igaz, hogy bizonyos területeknél, különösen a kutatási tevékenységnél ez lehetne informatívabb.

Az intézmény **kiemelt célt nem fogalmaz meg**, bár az időszaki kiállítássorozattal a 2021-es budapesti vadászati kiállításra hívják fel a figyelmet. **Nagy hangsúlyt fektetnek a nagyrendezvények minél gördülékenyebb megszervezésére**, a programokkal a helyieken túl az országos érdeklődést is fent kívánják tartani. **A gyűjteménygondozás területén a revíziós tevékenység továbbra is példaértékű**, tervezik a korábban nem érintett gyűjtemények áttekintését. **Előrelépés figyelhető meg a digitalizálásban**, növekszik a hozzáférhető műtárgyak állománya. Öröndetes, hogy a nemzetközi együttműködéseknek köszönhetően több Interreg-programban is tevékeny szerepet vállalnak, így a kapcsolati tőke bővülése mellett a látogatókat is intenzívebben meg tudják szólítani.

A stratégiai dokumentumok közül az új fenntartói ciklus miatt **átdolgozzák a stratégiai tervet**, míg a digitalizálást a kormányzati digitalizálási stratégia ismeretében felvizsgálják. **A fenntartói jóváhagyás kieszközlése minden esetben folyamatban van.**

I. Szervezeti kérdések

A 2018-ban elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat lefedi a múzeum tevékenységét, a dokumentum és az Alapító Okirat változtatása a Vasi Szemle új telephelyre történő költözése miatt szükséges. Növelni szeretnék a szakmai létszámot, **az új álláshelyekkel a Schrammel-gyűjtemény működtetését, a digitalizálási és múzeumpedagógiai feladatokat kívánják biztosítani.** A terv hat fő bővüléssel számol, a szakmai munkakörben két, míg nem szakmai munkakörben négy újabb státuszt töltenek be. Az alacsony bérek miatt azonban ez **több feladatkör esetében már eddig is nehézségekbe ütközött.** Fontosnak tartják egy középvezetőknek szóló tréning megszervezését, de erre nincs megfelelő anyagi fedezet. Bizonyos munkák ellátása egyetemi hallgatókat vonnak be, illetve tervezik a közfoglalkoztatott munkaerő – 2 fő – alkalmazását. Az Állami Számvevőszék által tett javaslatokat beépítették a munkafolyamatokba, éppen ezért nincs szükség külön ellenőrzésre.

II. Szakmai mutatók

1) Szolgáltatási feladatok

Az intézmény közművelődési tevékenysége **továbbra is a hagyományos nagyrendezvényekre**, az állandó és időszaki kiállításokhoz kapcsolódó ismeretterjesztő előadásokra és előadásorozatokra, családi délutánokra épül. Az előző években jelentősen bővült a művészeti jellegű rendezvények érdeklődőinek a száma, **a Szombathelyi Képtár felújítása miatt ez az emelkedés meg fog törni.** A negatív hatást a tervezett számsorokban szerencsére nem jelenítik meg. **Az előző évhez képest 16 %-kal több programot és körülbelül 6 %-kal több résztvevőt prognosztizálnak.** Az intézmény több szolgáltatást kínál a hátrányos helyzetűeknek. A múzeumpedagógia területén különböző autista, testi és szellemi fogyatékkal élők számára, míg a rendezvényeket a nehéz sorsúak ingyenesen látogathatják. **Javasoljuk, hogy a jövőben tüntessék fel a rájuk vonatkozó releváns adatokat.** Nem változnak a nemzetiségi közösségi identitást erősítő programot mutatói. **Csökkenést prognosztizálnak az ismeretterjesztés területén**, körülbelül 60 %-kal kevesebb program, fele annyi résztvevő számára. A szövegesen kifejtett terv alapján ez a szám túlzottan óvatos. Ugyanakkor **a bevételekben minimális növekedést érnek el.** Határozott előrelépés figyelhető meg az ismeretterjesztő kiadványokban, a szám és a példányszám egyaránt meghaladná az előző évi teljesítmény két és félszeresét. 30 önkéntes 30 munkaórát

dolgozna, ami kétség kívül arányosabb az előző évi mutatónál, viszont messze van a 2018-as teljesítménytől.

A közművelődési feladatok sokfélék. **Az előző évhez hasonlóan nagy hangsúlyt fektetnek a Múzeumok Éjszakájára,** azonban a program bemutatása kissé szétveszíti a dokumentum kereteit. A Savaria Történelmi Karneválra az ország minden részéből érkeznek látogatók, számukra interaktív foglalkozások segítségével szakmai alapon mutatják be a település múltját. **Az évente megrendezésre kerülő programok** a jól bevált módszereket követik, többek között folytatják a Szombathelyi séták sorozatot. **Új rendezvény a Tepsi Fesztivál.** A júliusban sorra kerülő rendezvény európai uniós pályázaton, a TOP-CLLD-n nyert támogatást. **A program,** amelyet a Vasi Skanzen egyik fő eseményének szánnak, a **hagyományteremtés jegyében született:** első alkalommal az ősi és az egészségtudatos táplálkozásban egyre nagyobb teret hódító kásafélékre épül. A közös főzés, az élményszerű ismeretszerzés, kézműves foglalkozások, családi játékok, szórakoztató műsorok és előadások mind a helyi közösség aktív részvételére számítanak. **Új kezdeményezés a tárlatvezetési sorozat,** a rendezvényt a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar matinékoncertje tesz még emlékezetesebbé. Az Iseum Savariense ad otthont a városi régészettel foglalkozó nemzetközi konferenciának, amely a Pannonia underground című kiállításához kapcsolódik.

A gyűjteményi anyag köznevelési hasznosításának alapját **a minden korosztály számára kialakított múzeumpedagógiai foglalkozások jelentik.** A múzeumpedagógiai sorozatok jól strukturáltak, a tagintézményeken kívül a gyűjteményekkel is megismerkedhetnek a kisebb-nagyobb korosztályok. **A felsősök számára új helyszínt jelent a Vasi Múzeumi Látványtár néprajzi gyűjteménye.** A felújítás miatt a Szombathelyi Képtárban tartott, a kortárs képzőművészeti foglalkozásokat áthelyezik a Savaria Múzeumba. **A projektnapokra már eddig is több iskola sok száz diákkal jelentkezett be, jogosan bíznak a kedvező folytatásban.** Az időszaki kiállításokhoz kapcsolódó múzeumpedagógiai programok a vadászat témakörére fókuszálnak. **A hatékonyság érdekében ügyelnek a koordinációs háló fenntartására, konferenciákon vesznek részt, workshopokat szerveznek.** A múzeumpedagógiai ajánlót minden évben eljuttatják a megyei köznevelési intézetekhez. **A mutatók esetében többnyire minimális bővüléssel számolnak.** A foglalkozások mennyisége 2 %-kal csökken, a résztvevők száma nem változik. Az iskolai tehetséggondozást segítő programokon résztvevők száma 16,5 %-kal csökken, míg a korai iskolaelhagyás csökkentését segítő programok résztvevőinél 15 %-os a visszaesés, igaz, hogy 30 %-kal kevesebb foglalkozást terveznek. A honlapon elérhető múzeumpedagógiai programok száma változatlan marad, **míg az iskolai közösségi szolgálat paramétereinél növekedést terveznek.** Itt főként alkalmankénti igénybe vétellel számolnak, például a Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium Zenei Tagozat diákjai megnyitókön szolgáltatnak zenei betéteket. A múzeumpedagógiai rendezvények bevétele érdemben hasonló marad az előző évihez.

A múzeumi könyvtár és kutatószolgálat feladatellátásának tervezése megfelelő, a szolgáltatás fenntartását, valamint a belső és a külső kutatók maximális kiszolgálását tekinti elsődleges feladatának. A mutatók az előző évhez képest alig bővülnek. **A könyvtári munkákat befolyásolja a Szombathelyi Képtár felújítása, mert a munkálatok az ottani könyvtárat is érintik, nem tudják a szolgáltatásokat biztosítani.** A honlap látogatások számában 5 % körüli növekedést tartanak kivitelezhetőnek.

A módszertani szolgáltatások ellátásánál **növekedést prognosztizálnak,** az előző évi teljesítmény valamivel több, mint kétszeresét érik el. A megvalósítandó 16 alkalommal gyakorlatilag visszatérnek a 2018-as év eredményéhez, az attól való elmaradás 20 %-os. A módszertani műhelygyakorlatok mennyisége a táblázat szerint nem változna, ugyanakkor hét rendezvény adatait közölték. Ebből kettő a Múzeumok Éjszakájának előkészítő munkálataival foglalkozik, de megvitatják a vadászat kiállítás megvalósításának lehetőségeit, illetve több restaurálási bemutatót tartanak. **Az állományvédelmi bejárások számát 34-ben határozták meg,** a helyszíni bejárásokat nyáron és ősszel kívánják végrehajtani, az eloszlásuk egyenletes, a tagintézményeket többször ellenőrzik.

2) Kiállítási tevékenység

A 2020-ra tervezett kiállítások és látogatók számában nem terveznek gyökeres változást. Az állandó kiállítások száma 15-ről 14-re módosulna, a látogatók száma is hasonló az előző évhez képest. Az időszaki kiállítások száma 8 helyett 6-ra esik, egyéb típusú tárlat megszervezésére nem kerül sor. Az állandó kiállítások esetében felújítják a Szombathelyi Képtár épületét, illetve a Schrammel-gyűjteménynek helyet adó Éva-malmot. A tematikus kiállítássorozat a vadászatot járja körül, a négy tárlat az Országos Magyar Vadászkamara Vas megyei Szervezetének felkérésére valósul meg. **A röviden leírt koncepció szerint több szempontból mutatják be a vadászat fontosságát, típusait, kiemelve a helyi vonatkozásokat is. A megjelenítés eszközöként a diorámát választották, és a tárlatokon be tudják mutatni a Múzeum vonatkozó műtárgyait (pl. Chernel Miklós, illetve Almási György és László gyűjtéseit). A tematikus egységek közül a leghíresebb vadász, Ötzi megjelenítése minden bizonnyal sokak érdeklődését felkelti. A műtárgymásolatokat az Innsbrucki Egyetemről kölcsönzik. A Vasi Skanzen Fémművesség kiállítása a népi mesterségeket eleveníti fel. Az állandó kiállítások helyszíneinek látogatottságánál az előző évi szintet érik el, kivéve a Vas megye és Sabaria/Szombathely városa a népvándorlás és középkorban címűt, ahol nagyjából megkétszerezik a számot. Hasonló tendenciát várnak a Járdányi Paulovics István Romkert esetében. A vadászati kiállítások látogatószámai esetében a terv megvalósítható.**

A látogatottsági adatokban, és a jegyek típusának arányában az előző évi teljesítményt követik. Teljes árú jegyet a látogatók 11,6 %-a vásárolt, kedvezményes jegyet a látogatók közel 52,2 %-a vált, az ingyenes látogatók aránya 36,1 %, a diák látogatók aránya pedig 41,8 %. **A külföldi látogatók becsült arányában sem lesz előrelépés, ami a határ közelsége és a turizmus miatt kissé óvatos adat. A látogatószám növelése érdekében főként a hagyományos és az online eszközök intenzitását növelik, az információs eszközök a Savaria Múzeumban és a Smidt Múzeumban a nyertes Kubinyi-pályázat segítségével valósulnak meg. Az akadálymentesítés területén a Vasi Skanzen és a Savaria Múzeum esetében pályázati forrásban bíznak.**

3) Gyűjtemények gyarapítása és nyilvántartása

A gyűjteménygyarapítás területén a művészeti vonatkozású tárgyaknál fogalmazták meg a gyűjtési koncepciót. A Szombathelyi Képtár nemzetközi miniatúrtextil gyűjteménye egyedülálló, éppen ezért a bővítés két szálon – magyar és nemzetközi anyag - fut. Erre leginkább az NKA biztosít forrásokat, illetve maguk a művészek is ajándékoznak. Az előbbinek köszönhetően több kiemelt műtárgy – például Harsay Ilona: Mediálák, Vajda Mária: Ivóvíz-aranyárban - megvásárlásával számolnak. **A gyűjteménygyarapítási tervszámok vegyes képet mutatnak. Az előző évhez képest az adásvétellel bekerült tárgyak száma ötször több lenne, igaz, hogy ez a mennyiséget egy 30 ezer darabos gyűjtemény (a Bába Károly-féle csigagyűjtemény) megvásárlása teszi ki. Az ajándékozással bekerült tárgyak mennyisége az előző évi teljesítmény 14,5 %-a.**

A régészeti feltárások által érintett terület mennyiségét az előző évi tizedére becsülik, az óvatosság a rendelkezésre álló változó információk miatt elfogadható. A régészeti feltárás nyomán bekerülő tárgyak mennyiségénél 40 %-kal kevesebb csomagolási egységgel számolnak. **A gyarapodási naplóba vett kulturális javak számát szakáganként, illetve szervezeti egységenként közlik. A Képtárnál a tételek és a darabszám vonatkozásában a visszaesés 17 %-os. A néprajznál a tétel szám az előző évi harmada, a darabszám pedig az 5 %-a. A régészetnél a csomagolási egységek száma az előző évi mennyiség 60 %-a. A természettudománynál az előbb említett csigagyűjtemény miatt az érték kiugróan magas. A történettudománynál a tétel szám az előző évi mennyiség fele, a darabszám a 16 %-a. A könyvtári mutatók egyaránt 2,5 %-kal bővülnek. A szakleltárkönyvbe vett kulturális javak tétel és darabszáma az előző évi mennyiség többszöröse, a természettudományi gyűjtemény több tízezres számai sokat lendítenek a mutatókon. A terv szervezeti egységekre lebontva összegezte a gyűjteményi renddel és a raktári helyzettel kapcsolatos információkat: a feladatok a polcrendszer kialakításától kezdve a puhatestűek elhelyezésén át egészen az átköltötzettség kiterjednek.**

Az intézmény a revíziót a 2018-2024-es periódushoz készített terv alapján végzi, az eddig elvégzett munka a Régészeti Osztály kivételével időarányos. A Szombathelyi Képtár gyűjteményeinél a 2023. december 31-ig elvégzendő feladatokat sorolták fel, addig a többi gyűjteménynél az idei év végéig tartó revízió tervszámait közölték. A beszámolóból nem derül ki a két dátum különbözőségének az oka. **A tervszámokat tartalmazó táblázatból kiemelendő a régészet, mivel az előző évi beszámolóban jelezték, hogy a tervet nem sikerült teljesíteni.** A 47 650 tétel 50 00 darabja komoly vállalás, de a néprajzi anyag revíziós eredményei is 14-szer növekednének. A Smidt Múzeum tevei is ambiciózus elképzeléseket tükröznek, a tételszám 5,7-szer, a darabszám 7-szer lenne több.

A digitalizálás vonatkozásában az előző évhez képest a tételszám 18 %-kal nő, míg a darabszám 21 %-kal csökken, ugyanakkor **0,9 %-kal emelkedik az összes digitális kulturális javak számának a teljes műtárgyállomány viszonyított aránya (14,9 %).** Az adatbázisban kereshető kulturális javak arányánál még jobb teljesítménnyel – 2,5 %-os – számolnak. **A tervek eléréséhez mindenképpen szükség van az eszközállomány bővítésére, illetve továbbra sem megoldott a digitalizált állomány biztonságos tárolása.** A fejezet szöveges része lehetett volna kicsit plasztikusabb, hogy pontosan milyen gyűjteményeket érint a digitalizálás, a műtárgyrekord kétség kívül pontos, de túl általános. **A hozzáférés mutatói javulnak,** a honlapon hozzáférhető műtárgyállomány a teljes műtárgyállományhoz viszonyított aránya 0,25 %-kal emelkedik, illetve a nemzetközi adatbázisban kereshető műtárgyak állománya 0,85 %-kal lesz több.

4) Tudományos kutatás

A tudományos kutató és feldolgozó tevékenység bemutatásánál **felsorolták a főbb célokat,** nagy hangsúlyt fektettek az Interreg programok - „e-documenta Pannonica, EURAVITA - adott évet érintő megvalósulására. A terv nem tér ki, hogy az adott évi feladatok milyen mértékben állnak összhangban az intézmény tudományos stratégiájával. **A jóval plasztikus képet adó beszámolóhoz képest ez a fejezet visszalépés,** jóllehet a mellékletként csatolt, a szervezeti egységekre és munkatársakra lebontott bibliográfia impozáns. Ugyanakkor egyértelmű, hogy a **szolgáltató múzeummal járó feladatok mennyisége a tudományos kutatómunkát némileg háttérbe szorítja,** ez pedig megnehezíti a tervezést. A kutatónapok rendszere jól szabályozott és projekt-orientált. A kutatási témák száma 3-mal csökkent, a konferencián tartott előadások száma viszont a nyolcadával lesz több. Kevesebb kiadványt adnak ki, illetve 50 %-os visszaesést prognosztizálnak a publikációk számában.

Az intézmény **remittenda állományára vonatkozó információk gyakorlatilag semmiféle konkrétumot nem tartalmaznak. Javasoljuk az adatok pótlását!** Még 2017-ben felmérték az állományt, a kiadványok biztonságos tárolása megoldott.

5) Műtárgyvédelem

A 2019-es évhez képest a megelőző állományvédelemben részesülő **műtárgyak mennyisége a természettudományi szakágban kiemelkedő lesz,** de a többi szakágban – régészet, történettudomány, néprajz - is ötödével több mennyiséggel terveztek. A munkaterv táblázata röviden összefoglalja a főbb pontokat, a helyszíni bejárásokon, a módszertani műhelygyakorlatokon és a szaktanácsadásokon kívül igen szerteágazó munkákat végeznek, **több feladat a jáki leletanyaghoz és rönöki feltáráshoz kapcsolódik.**

6) Kommunikációs tevékenység

Az intézmény PR tevékenységének **tervezett célkitűzései átgondoltak.** A vadászat tematikájú kiállítás mintegy **beharangozza a 2021-es budapesti „Egy a természettel” című vadászati és természeti viláagi kiállítást.** Az újszerűsége miatt a Tepszi Fesztivált minden rendelkezésre álló eszközzel reklámozzák, **ezeket a múzeumi alapfeladatok népszerűsítéséhez is felhasználják.** Tervezik a virtuális kiállítások megjelenítését, illetve nagy hangsúlyt fektetnek a közösségi médiára. **Az intézményi honlapot folyamatosan karban tartják és frissítik,** a visszajelzések alapján módosítják a naptárt és az archívumot. **A médiakapcsolatok solkszínűek, az országos**

felületek kívül a lokális fórumokkal is együttműködnek. Érthető módon 2020-ban a Vas megyei Vadászkamara lesz a kiemelt partner. A megjelenések számában egyedül az írott sajtó, és az e-sajtó területén számolnak visszaeséssel (15, illetve 12 %). A fizetett hirdetések mennyisége a duplájára nő, igaz, hogy ez egyenes arányban áll a ráfordítható összeggel.

III. Összegzés

A 2019. évi teljesítmény eredményeit figyelembe véve a terv megalapozza a fejlődést. Egyértelműen számolnak a nagyrendezvények sikerességével, sőt egy új, modern szemléletű programot is meg tudnak valósítani. Világosan látják a múzeumpedagógiai programban rejlő lehetőségeket, az eseményeket gondosak alakítják ki, reflektálva az igényekre. **Továbbra is kiterjedt pályázati tevékenységet folytatnak**, az elnyert támogatásokat konkrét célokra használják fel, amelyekkel tovább gazdagodik a szakmai munka, még intenzívebbé válik a közönséggel való kapcsolattartás. **Az időszaki kiállítások területén egy kiemelt témára koncentrálnak**, így a területre fordítható energiák nem aprózódnak el.

Összességében elmondható, hogy **az intézmény vállalásai reálisak**, azok megvalósításával eredményes és programokban gazdag évet zárhat majd a múzeum 2020 végén.

975 Tisztelt.

Dr. Nemény András

Kassai

Szombathely Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatala

2020-05-14

Érkeztető sorszáma: 013994

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

SZMMJV Polgármestere

2020.05.14 Szignó:
Kassai Hajnal
A Szövegértékelési és Munkatervi Bizottság
előzetes véleményét követően a Szövegértékelési és
Munkatervi Bizottság a fentebb megnevezett
dokumentumot a Szövegértékelési és Munkatervi
Bizottság határozatával elfogadta és a Szövegértékelési
és Munkatervi Bizottság elnöke által aláírva
szíveskedjen

Kapcs.: Kőnépfa Sándor
Dr. Kassai Hajnal

Iktatószám: VI/1371-4 /2020/MUZEUM

Hív. szám: -

Ügyintéző: Sziray Zsófia

Telefonszám: 896-5053

Melléklet: 1 db

Tárgy: Savaria Megyei Hatóköri Városi Múzeum
beszámoló és munkaterv értékelése

**Dr. Nemény András polgármester úr
részére**

Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Szombathely

Kossuth Lajos u. 1.

9700

Tisztelt Polgármester Úr!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 45. § (5) bekezdésében a kultúráért felelős miniszter számára biztosított véleményezési jogkörben eljárva tájékoztatom, hogy a Savaria Megyei Hatóköri Városi Múzeum 2019. évi beszámolóját és 2020. évi munkatervét – a mellékelt részletes értékelésben felvetett javaslatok szem előtt tartásával – elfogadásra javaslom.

A múzeum működtetéséhez további sok sikert kívánok!

Budapest, 2020. május 13.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2018. (VII. 26.) EMMI utasítás 1. melléklet 3. § (8) bekezdése, valamint a 6. függelék IV. Kulturális ágazat cím B) pont 39. alpontja alapján az emberi erőforrások minisztere nevében eljárva,

Üdvözlettel:

Kassai Hajnal
főosztályvezető

A dokumentum elektronikus úton írt alá
Dátum: 2020.05.14 10:22:17 02:00
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Kiadmányozó: Kassai Hajnal

Cím: 1054 Budapest, Akadémia utca 3., Tel: + 36 1 795 1200, Fax: + 36 1 795 0022

E-mail: info@emmi.gov.hu

